

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته: معماری .ترم: بهمن سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹
نام درس: **نماد شناسی** نام و نام خانوادگی مدرس: سیادتی

جزوه درس: **نماد شناسی** .. مربوط به هفته : سیزدهم □ چهاردهم ■ پانزدهم □

فواید و تاثیرات نماد

۱ - چنانکه پیش از این گفتیم، نمادها با تبادل سریع پیام، روابط اجتماعی انسان را آسان می کند . رنگ نارنجی اتومبیل، راننده تاکسی را از تلاش برای اعلام شغل بی نیاز می کند؛ همان گونه که عصای سفید موقعیت جسمانی فرد نابینا را به راحتی برای دیگران روشن می نماید.

۲ - علاوه بر این، نمادها بر ذهن و حال انسان - هر چند در میان جمع نباشد و قصد ارتباط با دیگران را نداشته باشد - اثر می گذارند . نماد با یادآوری معنا و احضار آن در ذهن، «توجه» ما را جهت می دهد و غفلت را می زداید . این «توجه» در شکل دهی اراده ما بسیار مؤثر است .

شرکت های بزرگ که برای تبلیغ فراورده های خود، مبالغ هنگفتی هزینه می کنند با جلب توجه و تداعی معانی مکرر، در ناخودآگاه وجود ما باورهای جدید ایجاد می کنند و اراده ما را برای خرید آن کالاها تحت فشار قرار می دهند.

۳ - فایده دیگر نماد این است که باطن و شخصیت فرد را می‌نمایاند. پیراهن مشکی شیعیان در ایام محرم و مجالس سوگواری عشق و علاقه آنها را به امام حسین (ع) و اعتقاد آنها را به فرهنگ عاشورا بیان می‌کند.

با توجه به اصل تاثیر باطن بر ظاهر، از ظواهر افراد تا اندازه‌ای به حقیقت وجود آنها دست می‌یابیم. اگر در یک کشور غیر مسلمان، کسی تصویر امام خمینی (ره) را در منزل یا محل کار خود نصب کرده باشد، چقدر با او احساس خویشاوندی می‌کنیم؟ این تصویر، گویاتر از هزار کلمه، دل‌بستگی او را به ارزش‌ها و آرمان‌های امام بیان می‌کند.

۴ - نماد علاوه بر اینکه معنای خود را می‌نمایاند، درجه حضور و حیات آن معنی را در جامعه بیان می‌کند.

التزام مسلمانان به احکام شرعی، اعلام حضور اسلام و حیات آن در جامعه است. صلیب و صدای ناقوس کلیسا ابراز موجودیت فکر مسیحی است. گردهمایی سالیانه حج، تظاهر به قدرت عظیم امت اسلامی و اتحاد آنها گرد محور بندگی است و نشانه بقای اسلام می‌باشد.

امام صادق (ع) می‌فرماید: لا يزال الدين قائما ما دامت الكعبة (تا کعبه باقی است، دین پایدار است)

بقای یک نماد بقای فرهنگ و ادامه حیات آن.

۵- نماد، توسعه دهنده فکر و ایده و فرهنگ در اجتماع خصوصا برای نسل‌های آینده است. مثلا نماز یک مسلمان یادآور فرهنگ اسلامی و تبلیغ غیر مستقیم اندیشه توحیدی است.

پس ما با استفاده از «نماد» چه بخواهیم و چه نخواهیم:

۱- پیامی را انتقال می‌دهیم و توجه فراوانی جلب می‌کنیم

۲- اثری می‌پذیریم

۳- باطن خود را می‌نمایانیم.

۴- حضور و حیات اندیشه‌ای را پاس داشته، موجودیت آن را اعلام می‌کنیم.

۵- فکری را ترویج و فرهنگی را تبلیغ می‌کنیم.

اندیشمندان و مصلحان بزرگ در طول تاریخ از نقش کار آمد نماد در برنامه‌های اصلاحی و تربیتی خویش بهره فراوان جسته‌اند.

ما و شعائر

با توجه به اهمیت نماد و توانایی فراوان آن در انتقال فرهنگ، تلاش برای

۱. اظهار و ابراز شعائر

۲. بزرگداشت آنها

۳. محافظت از آنها

۴. ایجاد و ابداع نمادهای نوین یا تکمیل نمادهای موجود، یک ضرورت است

محافظت از نماد نیز، هم به معنی باقی نگاه داشتن ظاهر نماد و حضور مستمر آن در صحنه اجتماعی است و هم به معنی جلوگیری از تحریف آن و حفظ رابطه نماد با معنی .

نام‌گذاری سال‌ها و روزها و ماه‌ها که موجب تذکر مجدد ارزش‌ها می‌شود، بهانه کردن زمان و خلق نماد است. بسیاری از شخصیت‌ها، تبدیل به نماد

«فضائلی» شده‌اند که در طول حیات خود با مجاهدت به دست آورده‌اند .
تجلیل از آنها، بزرگداشت آن مجاهدت و احیای آن فضایل است .

از طرف دیگر وظیفه موضع‌گیری در مقابل سنت‌های باطل و اندیشه‌های
نادرست مقتضی از بین بردن، تحقیر یا تحریف نشانه‌های آن است .

توصیه به از بین بردن هیاکل عبادت مثل بت و صلیب، اقدام حضرت موسی
(ع) در به آتش کشیدن گوساله سامری و به دریا ریختن خاکستر آن (۸) و
سوزاندن مسجد ضرار توسط پیامبر اکرم (ص)، نمونه‌هایی از این موارد است .

کمترین موضعی که درباره این قبیل شعائر می‌توان به کار گرفت، عدم استفاده
و ترک آن است که به مرور زمان منجر به مرگ آن خواهد شد . استفاده از
نمادهایی که متعلق به فرهنگ باطل است، تبلیغ و تقویت آن فرهنگ و اعلام
حیات و حضور آن در جامعه است . ما با این نمادها عضویت خود را در آن
اندیشه و وفاداری خود را نسبت به آن اعلام می‌کنیم و سیاهی لشکر آن
محسوب می‌شویم.